
	Шымкент университеті	
	Сапа менеджмент жүйесі ЖИ қолданудың этикалық кодексі	беті. 1 из 4

БЕКІТЕМІН
 Шымкент университетінің
 ректоры **Д.А. профессор**
Н.А. Сейітқұлов
 «_____» _____ 2024 ж.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ҚОЛДАНУДЫҢ ЭТИКАЛЫҚ КОДЕКСІ

	Шымкент университеті	
	Сапа менеджмент жүйесі ЖИ қолданудың этикалық кодексі	беті. 2 из 4

ЖИ ҚОЛДАНУДЫҢ ЭТИКАЛЫҚ КОДЕКСІ

1.1 Оқытушылар ЖИ жүйелерін пайдаланудың ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті, білім алушыларды оқу процесінде ЖИ технологиялары қалай және не үшін пайдаланылатыны, сондай-ақ қандай деректер жиналатыны және олар қалай өңделетіні туралы хабарлау керек.

1.2 Оқытушылар білім алушыларға сыни тұрғыдан ойлауды және осы жүйелердің ықтимал жағымсыздықтарын немесе шектеулерін түсінуді дамытуға ықпал ете отырып, қолданылатын ЖИ жүйелерінің жұмыс принциптерімен және алгоритмдерімен танысуға мүмкіндік беруі керек.

1.3 Білім беру процесінде ЖИ қолдану құпиялылық және дербес деректерді қорғау қағидаттарына сәйкес келуі тиіс. Оқытушылар білім алушыларды ЖИ жүйелерімен қандай деректер жиналатыны және білім алушылардың цифрлық ізі қалай қалыптасатыны туралы хабардар етуге міндетті.

1.4 Білім беру процесінде ЖИ қолданған кезде оқытушылардың білім алушылардан дербес деректерді ашуды талап етуге құқығы жоқ.

1.5 Оқытушылар ЖИ жүйелерін пайдалану оқытушы мен студенттің тікелей өзара іс-қимылын алмастырмай, білім беру процесінің сапасын жақсартуға ықпал етуі үшін жағдай жасауы керек. ЖИ дәстүрлі оқыту әдістерін алмастырмай, қолдау және толықтыру құралы болуы керек.

1.6 Бітіруші кафедра студенттер мен оқытушылардың пікірлерін, сондай-ақ ЖИ саласындағы соңғы зерттеулер мен әзірлемелерді ескере отырып, олардың тиімділігі мен этикасына көз жеткізу үшін ЖИ жүйелерінің қолданылуын үнемі бағалауға және қайта қарауға міндетті.

1.7 Оқытушылар осы технологияларды игеру және тиімді пайдалану үшін нұсқаулықтар, оқу материалдары мен консультациялар беруді қоса алғанда, ЖИ жүйелерін пайдалану кезінде барлық білім алушылар үшін қолжетімділік пен қолдауды қамтамасыз етуге міндетті.

1.8 ЖИ қолдану академиялық адалдықты қолдауға және осы жүйелерді алаяқтық немесе басқа этикалық емес тәжірибелер үшін пайдалануға жол бермеуге бағытталуы керек.

1.9 Оқытушылар білім беру процесінде осы технологияларды этикалық қолдану туралы әртүрлі тәсілдер мен көзқарастарды біріктіруге ықпал ете отырып, пәнаралық ынтымақтастық пен ЖИ білімімен алмасуды ынталандыруы керек.

1.10 Білім беру процесіне жаңа ЖИ жүйелерін енгізу кезінде пән

	Шымкент университеті	
	Сапа менеджмент жүйесі ЖИ қолданудың этикалық кодексі	беті. 3 из 4

оқытушылары мен бітіруші кафедра ықтимал тәуекелдер мен артықшылықтарды ескере отырып, олардың білім алушыларға әсерін алдын ала бағалауды жүргізуі және білім беру процесіне қатысушылардың барлығының ЖИ жүйесін пайдалану туралы ақпараттандырылған келісімін қамтамасыз етуі тиіс.

1.11 Білім беру процесінде ЖИ қолдануға байланысты жанжалды жағдайлар туындаған жағдайда, бітіруші кафедра оларды шешу тетіктерін, соның ішінде ЖИ жүйелері негізінде қабылданған шешімдерді апелляциялау және қайта қарау мүмкіндігін ұсынуға міндетті.

1.12 ЖИ жүйелерін пайдалану кезінде ЖИ қолдану мәселелерін талқылай отырып, оқытушылар мен білім алушылардың әртүрлі пікірлері мен тәсілдеріне құрмет көрсету және инклюзивті оқу ортасын құруға ықпал ету қажет.

1.13 Білім алушылар білім беру үдерісіндегі ықтимал теріс қылықтардың немесе қателіктердің алдын алу үшін оқытушыларға ЖИ жүйелеріндегі кез келген анықталған осалдықтар немесе кемшіліктер туралы хабарлауға міндетті.

1.14 Білім алушылар білім беру процесінде жасанды интеллект жүйелерін алаяқтық немесе алдау үшін жасанды интеллектті қолданудан аулақ бола отырып, оқытушылардың белгіленген ережелері мен ұсыныстарына сәйкес ғана қолдануға міндетті.

1.15 ЖИ жүйелерімен жұмыс істеу кезінде білім алушылар құпиялылықты бұзуға немесе ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуге әкелетін әрекеттерден аулақ бола отырып, әріптестерінің құпиялылығы мен жеке деректерін құрметтеуі керек.

1.16 ЖИ жүйелерін қолданған кезде нәтижелерді сыни тұрғыдан бағалау керек және оларға сенбеу керек. ЖИ көмегімен алынған деректерді талдау және верификациялау дағдыларын дамыту қажет.

1.17 Жасанды интеллектті қолдана отырып, жеке жобалар мен зерттеулерді құру кезінде плагиаттан аулақ болып, барлық пайдаланылған көздер мен алгоритмдерді дұрыс келтіре отырып, академиялық адалдықты сақтау қажет.

1.18 ЖИ жүйелерін қолдану кезінде әділеттілік пен инклюзивтілік қағидаттары сақталуы керек, ЖИ жүйелері біржақты немесе кемсітушілік материалдарды жасау немесе тарату үшін қолданылмауы керек.

1.19 Gen AI көмегімен зерттеулер жүргізу кезінде Gen AI жасаған материалдың басқа адамдардың құқықтарын бұзбауын және зерттеуде пайдаланылған барлық деректердің заңды және этикалық түрде алынуын

	Шымкент университеті	
	Сапа менеджмент жүйесі ЖИ қолданудың этикалық кодексі	беті. 4 из 4

және өңделуін қамтамасыз ету қажет.

1.20 ЖИ-ті зиян келтіруі немесе этикаға жат болуы мүмкін мақсаттарда пайдалануға университет саясаты мен халықаралық нормаларға сәйкес қатаң тыйым салынады.